№ 137. Czwartek 18. Czerwca 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 12. czerwca. Dnia 12. czerwca 1857 wyjdzie w c. k. nadwornej rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany XXV. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 107. Okolne rozporządzenie naczelnej komendy armii z 28. lutego 1857, z obwieszczeniem względem zaprowadzenia wojskowo-duchownego sądu o małżeństwie i względem organów wojskowego duchowieństwa, którym apostolski wikaryat polny nadał upoważnienie dyspenzować od zapowiedzi kościelnych.

Nr. 108. Okolne rozporządzenie naczelnej komendy armii z 30. maja 1857, z obwieszczeniem spisu tych kapłanów wojskowych, którym się równie, jak superyorom polnym nadaje upoważnienie do kościelnej dyspenzacyi od zapowiedzi kościelnych.

Nr. 109. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z 5. czerwca 1857— prawomocne w Kroacyi, Slawonii, i w kroacko-slawońskiem Pograniczu wojskowem — którem się znosi mieszany górniczy komisaryat w Radoboju, i prowizorycznie zaprowadza osobno exponowany górniczy komisarz w Zagrabiu z poddaniem pod władzę górniczego starostwa w Lublanie.

Nr. 110. Dekret ministerstw skarbu i spraw wewnętrznych z 6go czerwca 1857, prawomocny we wszystkich krajach powszechnego Związku celnego, względem postępowania z cygarami jodowemi.

Nr. 111. Cesarskie rozporządzenie z 7. czerwca 1857, względem umorzenia długu węgierskiego funduszu uwolnienia od ciężarów gruntowych.

Nr. 112. Cesarskie rozporządzenie z 7. czerwca 1857, względem amortyzacyi długu kroacko-slawońskiego funduszu uwolnienia od ciężarów gruntowych.

Nr. 113. Cesarskie rozporządzenie z 7. czerwca 1857, względem umorzenia długu Serbsko-Banackiego funduszu uwolnienia od ciężarów gruntowych.

Nr. 114. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 8. czerwca 1857, prawomocne w całym obwodzie państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, tyczące się postępowania z pisarzami pokątnymi.

Sprawy krajowe.

(Korespondencya z załogą Novary.)

Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiążę, naczelny komendant marynarki dozwolił, by wraz z przesyłkami pocztowemi dla fregaty „Novara“ wyprawianemi z naczelnej komendy marynarki zabierano także listy prywatne dla oficerów i żołnierzy okrętowych, a co tak wspomnieni wojownicy, jak niemniej liczni ich przyjaciele i krewni uznają zapewne z wielką wdzięcznością.

Zwraca się przy tem uwagę, że pierwsza przesyłka pocztowa dla fregaty „Novara“ do Przylądka dobrej nadziei na Anglię nastąpi w połowie lipca, druga zaś na Madras i Alexandryę z początkiem października, i że listy prywatne należy przeto przesyłać w czasie należytym.

Oprócz tego pamiętać należy i o tem, by dla ułatwienia przesyłki nie oddawano listów grubych, i by w ogóle ograniczano się na przesyłaniu listów jak najlżejszych.

(Traktat menniczy. — Dokończenie.)

Art. 20. Postanowienia artykułów 6 i 12 rozciągają się także i do złotych monet zjednoczonych. Zresztą zaś nie obejmują państwa kontrahujące żadnego zobowiązania do ściągnięcia kosztem publicznym lub przyjmowania w kasach swych w pierwotnej wartości kruszcu tych złotych monet zjednoczonych, które przez dłuższy obieg, zużycie itd. doznały zmniejszenia pierwotnej swej wartości kruszcowej.

Rozporządzenia, jakie którekolwiek z państw wyda względem obiegu tych monet złotych w obrębie terytoryum swego, w szczególności zaś co do ich przyjmowania w kasach skarbowych, odtrącenia wartości, jakie nastąpić ma przy wpłatach do kas skarbowych ze względem na mniejszą wagę i na koszta nowego wybicia, tudzież co do ściągnięcia, nowego wybicia itd., jak niemniej i co do menniczo-policyjnych postanowień względem tych monet złotych, mają być zastosowane równie i do tego rodzaju monet państw wspólnie się umawiających.

Złote monety zjednoczone, które nie mają wagi należytej (art. 19), a jednak przyjęte były przy wpłatach do kas skarbowych i i w zakładach publicznych zostających pod protekcyą rządową, mianowicie zaś w zakładach pieniężnych i kredytowych, w bankach itd., nie mogą już być wydawane z kas skarbowych i zakładów wspomnionych; przyjmując zaś takie monety złote można potrącić sobie wartość ubytku wagi, jaką przy wpłatach do kas skarbowych za za każdą do wagi normalnej $^1/_{45}$ i odnoś. $^1/_{90}$ funta brakującą $^1/_{10}$ część tysięczną funta (50 milligramów) z dodatkiem $^1/_2$% kursu kasowego oznaczyć należy za koszta nowego wybicia.

Art. 21. Państwa kontrahujące czuwać mają nad tem, by w krajowej stopie monetarnej zachować się mającej podstawy czystej waluty srebrnej w niczem nie uszczuplono. W tej mierze

a) wolno wprawdzie każdemu państwu złote monety zjednoczone (art. 18) dopuścić do kas swych po kursie naprzód oznaczonym miasto wpłaty srebrem, a dozwolenie to rozciągnąć albo do wszystkich wpłat i kas, lub tylko do niektórych. Takie jednak uprzednie oznaczenie kursu ograniczone być ma zawsze na ciąg najwięcej sześciu miesięcy, a z upływem miesiąca ostatniego ponowić je należy na dalszy okres kursu kasowego. Kursu tego nie można postanawiać wyżej wartości, jaka wypadnie z przecięcia urzędowego kursu giełdowego monet wspomnionych w ciągu ostatnich sześciu miesięcy. Również przysłużać będzie prawo każdemu rządowi co do wolnego przeinaczenia kursu tego w ciągu odnoszącego się okresu i co do ściągnięcia jego.

b) Postanowienie kursu kasowego nastąpić może tylko u zjednoczonych monet złotych, a nie u wybitych monet złotych innego rodzaju.

c) Ogłoszenia względem postanowionego kursu kasowego mają być ile możności rozpowszechnione. Wydane być mają nawet i wtenczas, chociażby nie zamierzano zmienić kursu kasowego na ciąg następującego okresu, zawsze przed jego nadejściem, i zawierać powinny:

aa) oznaczenie przeciętnego kursu handlowego w odpowiednich miejscach giełdowych w ciągu poprzednich sześciu miesięcy;

bb) kurs kasowy według tego postanowiony;

cc) czas trwania kursu tego:

dd) zastrzeżenie względem zmiany tego kursu kasowego w razie potrzebnym jeszcze przed upływem czasu oznaczonego *(cc)*, lub względem jego zniżenia;

ee) oświadczenie, że ten kurs kasowy ważny jest tylko dla wpłat wnoszonych do kas skarbowych.

d) W krajach rządów kontrahujących nie wolno będzie kasom skarbowym tudzież zakładom publicznym zostającym pod protekcyą rządów, a mianowicie zakładom pieniężnym i kredytowym, bankom itd. zastrzegać sobie nadal wolnego wyboru co do środka wypłaty w srebrze lub złocie przy należących od nich na mocy zobowiązania się wypłatach w ten sposób, by miasto złota naznaczano wytknięty naprzód stosunek wartości w monecie srebrnej.

Art. 22. Żadnemu z państw kontrahujących nie wolno będzie wydawać lub kazać wydawać pieniędzy papierowych z kursem przymusowym, jeśli nie dano wprzód zaręczenia, że papierowe te pieniądze wymieniane być mogą każdego razu na żądanie właścicieli na monety srebrne mające walor zupełny. Gdyby wyjątek taki istnieć miał w tej chwili, należy go najdalej do 1. stycznia 1859 uchylić.

Pieniądze papierowe i inne papiery przeznaczone do zastąpienia w obiegu monet złotych, których wydanie nastąpi albo od państwa lub od zakładów zostających pod protekcyą rządu, wydane być mogą na przyszłość tylko w srebrze i w istnącej z prawa walucie krajowej.

Art. 23. Państwa kontrahujące objęto powszechną konwencyą monetarną z 30. lipca 1838, zgadzają się na to, by od chwili rozpoczynającej się skuteczności umowy niniejszej, weszły postanowienia jej w miejsce postanowień zjednoczonych w wspomnionej konwencyi monetarnej, któreto postanowienia uważane być mają wspólnie z tamtemi postanowieniami (art. 27) za przedłużone.

Tak samo uważać należy i nadal jako w mocy obowiązującej pozostające osobne umowy mennicze, które po części zawarte zostały między państwami dotychczasowej 14-talarowej stopy, częścią zaś $24^1/_2$ złr. stopy, mianowicie zaś konwencyę menniczą, a w szczególności konwencyę menniczą względem monety zdawkowej dd. Mnichów 25. sierpnia 1837, osobną umowę protokolarną dd. Drezno 30. lipca 1838 i konwencyą dd. Mnichów 27. marca 1845, jeśli tylko nie wypadnie stosownie do zjednoczenia umowy teraźniejszej uważać niektóre szczególne postanowienia konwencyi tych za zmienione, lub jeśli odnoszące się państwa nie zmienią ich za wspólną umową — uważane być mają za obowiązujące i nadal.

Art. 24. Państwa kontrahujące mają komunikować sobie wzajemnie wszystkie ustawy i rozporządzenia, jakie wyjdą względem uregulowania spraw menniczych w myśl umowy teraźniejszej, jak niemniej i umowy zawarte względem dopełnienia regulacyi tej między państwami szczególnemi.

Niemniej obowiązują się też państwa wspomnione do zakomunikowania sobie po upływie każdego roku wykazu urzędowego co do wybitych w ciągu roku ostatniego monet rozmaitego rodzaju z wymienieniem monet wszelkiego gatunku i do publicznego ogłoszenia tego wykazu, a w obydwóch wypadkach do wymienienia sumy ogólnej i wartości wszystkich i wszelkiego rodzaju monet wybitych od czasu przyjęcia istnącej krajowej stopy monetarnej.

Art. 25. Kartel menniczy zawarty równocześnie z traktatem handlowym i celnym z 19. lutego 1853 i dołączony doń jako dodatek IV. ma być i nadal utrzymany w ten sposób, że w miejsce kartelu menniczego państw należących do niemieckiego zjednoczenia celnego i handlowego dd. Karlsruhe 21. października 1845 ma je wzajemnie zobowiązywać i trwać ma tak długo jak i teraźniejsza umowa.

Art. 26. Na wypadek, gdyby inne państwa niemieckie lub takie państwa należące do Niemczy, co się przyłączą do jednego z obu systemu celnego — chciały przystąpić do niniejszej umowy menniczej, oświadczą rządy kontrahujące gotowość do spełnienia życzenia tego za pomocą dalszych negocyacyi.

Art. 27. Traktat ten trwać ma najprzód aż do końca roku 1878; następnie zaś uważany być ma za przedłużony niejawnem zezwoleniem do coraz dalszych lat pięciu, jeśli tylko którekolwiek z państw kontrahujących nie oświadczy ustępstwa swego, lub jeśli nie przyjdzie w tej mierze do innej jakiej umowy.

Ustępstwo takie jednak wtenczas tylko może być dozwolone, jeśli odnoszące się rządy oświadczą współumawiającym się rządom zamiar swój przynajmniej dwoma laty przed upływem traktatu a mianowicie terminu jego wyraźnie oznaczonego, lub niejawnem zezwoleniem przedłużonego, poczem przyjść ma niezwłocznie do dalszych między wszystkiem państwami kontrahującemi negocyacyi, by powód ustępstwa, a zatem i samo oświadczenie w tej mierze załatwić w drodze wspólnego porozumienia.

Art. 28. Umowa niniejsza ma być ratyfikowana bez wszelkiej zwłoki niepotrzebnej i z dniem 1. maja 1857 wejść w moc obowiązującą.

Działo się w Wiedniu, dnia 24. stycznia 1857.

(Podpisy) Jan Antoni Brentano, Karol Teodor Seydel, Fran. Xaw. Haindl, Adolf baron Weissenbach, Wilhelm Brüel, Adolf Müller, dr. V. Vogelmann, R. Z. Fulda, Hektor Rössler, Gotfryd Teod. Stichling, dr. Kajetan Mayer, F. A. J. Bernus.

Ameryka.

(Walker kapitulował.)

Nowy York, 28. maja. Okrętem „Empire City" nadeszła tu wiadomość z 1. maja o kapitulacyi jenerała Walkera. Pozostało mu tylko 300 ludzi a żywności na dwa dni. Walker znajduje się pod strażą w Panamie.

Anglia.

(Rozprawy w Izbach d. 9. i 10. czerwca. — Powrot wojsk z Persyi spoźniony. — Doniesienia z Chin. — Okręt „Raleigh" rozbity. — Towarzystwo wydobywania złota. — Doniesienia z Australii. — Flota admirała Lyons.)

Londyn, 10. czerwca. Na wczorajszem posiedzeniu *Izby wyższej* zwracał Lord *Ellenborough* uwagę zgromadzenia na bunty w armii indyjskiej i upatrywał przyczynę ich w obawie krajowców, że rząd niedozwoli im obchodzić bez przeszkody swoich obrządków religijnych. Lord *Granville* odpowiedział, że wprawdzie niewie jeszcze dokładnie, jak dalece pogłoska o tych buntach jest prawdziwa lub przesadzona; ale jakkolwiek bądź rzeczy stoją, dziwi go to mocno, że lord Ellenborough przypisuje to powodom religijnym, i ubliża tym sposobem rządowi angielskiemu. Następnie odczytano na wniosek Earla Granville po raz drugi bil względem przyzwolenia rocznej pensyi Królewnie. Potem wzięto jeszcze raz pod obradę bil względem rozwodów małżeńskich. Do artykułu 17go zaproponował *lord Kanclerz* poprawkę, która tak mężowi jak i żonie, jeśli jedno z nich opuściło drugie, przyznaje prawo, żądać seperacyi od stołu i łoża. Wniosek ten przyjęto ale z tą zmianą, że zamiast wyrazów: „separacyi od stołu i łoża" powiedziano „rozwodu sądowego." Przy debacie nad artykułem 22gim zwracał *lord Kanclerz* uwagę komitetu na karę, jaka ma być nakładana na wiarołomnego małżonka. Podług wspomnionego artykułu, mówił, ma być trybunał sądowy upoważniony, w razie udowodnienia winy, skazywać wiarołomną stronę na karę pieniężną aż do 10.000 f. szterlingów. Przyjęto to, równie jak i następną poprawkę *arcybiskupa* z *Oxford*, ażeby zamiast samej kary pieniężnej powiedziano „na karę pieniężną lub więzienie." Dawniejszą poprawkę arcybiskupa z Canterbury do artykułu 45. obalono przyjęciem nowej, która znosi dawniejsze ograniczenie względem powtórnego zaślubienia rozwiedzionych małżonków. Poprawkę *lorda Wensleydales*, która obwinionemu o złamanie wiary małżeńskiej wzbrania zaślubiać osobę, z którą dopuścił się zbrodni, odrzucono 37 głosami przeciw 28. W końcu po przyjęciu innych artykułów odroczyła się Izba.

W *Izbie niższej* pytał pan *Dillwyn* pierwszego lorda skarbu, czy rząd otrzymał bliższe szczegóły o śmierci majtka James Williams, który na pokładzie szoneru „John and Edward" poległ na dniu 24. maja w zatoce Belleisle ugodzony strzałem z francuzkiego szoneru wojennego "Marath". O ile jemu wiadomo, zawinął wspomniony szoner angielski dla słotnego powietrza do zatoki Belleisle niemając środków na to, by oznajmić przybycie swoje potrzebnemi sygnałami. „Marath" strzelił z początku dwa razy na wiatr, a trzecim strzałem zabił wspomnionego majtka. Lord *Palmerston* odpowiedział, że rząd otrzymał obszerne doniesienie tego pożałowania godnego wypadku. Okręt „John and Edward" zawinął bez bandery do zatoki Belleisle, w czem uchybił naturalnie komendant statku, gdyż żaden okręt niemoże zawijać do obcego portu bez godła swej narodowości. Mimo to jednak nieda się usprawiedliwić postępowanie oficera francuzkiego okrętu wojennego, że kazał w pospiechu strzelić z muszkietu w kierunku okrętu angielskiego. Wprawdzie utrzymuje oficer, że kazał strzelić w powietrze tylko, ale nieszczęściem ugodził ten strzał majtka angielskiego. Trzeba jednak przyznać, że rząd francuski postąpił w tej sprawie z największą godnością. Hrabia Walewski oświadczył bowiem angielskiemu ambasadorowi w Paryżu, że rząd francuzki kazał zdegradować wspomnionego oficera i ma zamiar zająć się familią zabitego majtka.

Londyn, 11. czerwca. Na wczorajszem posiedzeniu *Izby drugiej* przypadło z porządku dziennego drugie odczytanie bilu pana *Hardy* względem sprzedaży piwa. Bil ten żąda ograniczenia koncesyi do sprzedaży piwa. K. *Seymour* radził odroczyć drugie odczytanie tego bilu na sześć miesięcy, czyli innemi słowy odrzucić go, i poprawkę tę przyjęto 213 głosami przeciw 180. *L. King* proponował drugie odczytanie swojego bilu, w którym żąda, ażeby prawo, zostać obranym członkiem parlamentu, niezależało od posiadania pewnego majątku. Sir *G. Grey* zrobił uwagę, że o ile mu wiadomo, postanowiono wszelkie sprawy, odnoszące się do reprezentacyi narodu, odkładać do poźniejszej sesyi; zaczem radził odroczyć drugie odczytanie tego bilu na sześć miesięcy. Nastąpiła krótka debata nad tem, czy sprawa ta ma być natychmiast wzięta pod obradę, czy odroczona, a wkońcu przyjęto poprawkę Sir G. Greya 204 głosami przeciw 145 i bil został odrzucony na tę sesyę.

Bombay Times pisze: Według otrzymanego rozkazu ma armia angielska pozostać u zatoki perskiej jeszcze przez 3 miesiące po ratyfikacyi pokoju, która nastąpiła w Bagdadzie dnia 4. czerwca. Główna kwatera, sztab i 1 dywizya pozostanie w Buszyrze, 2. zaś dywizya w Mohamerze. Wojska więc wrócą z końcem roku bieżącego do Indyi. Otrzymaliśmy liczne listy od korespondentów znad zatoki perskiej: Wszyscy niekontenci są z warunków pokoju, i radziby jak najprędzej wrócić do Indyi. Według doniesień dziennika *Calcutta Englishmann* upraszało dyrektoryum rząd indyjski o wykaz co do płac rocznych książąt krajowych i starszyzny trzech prezydentur. Wnoszą ztąd o zamiarze zredukowania płac.

Z **Honkong** donoszą z 27. kwietnia: Ubolewają tu powszechnie nad przygodą, która się wydarzyła okrętowi „Raleigh". Większą część dział i linew ocalono, lecz największą stratę poniesiono w bombach nowego i całkiem właściwego rodzaju, które się znajdowały ne pokładzie okrętu osiadłego na mieliznie; nowych bomb takich niepodobna prędzej otrzymać, jak dopiero po upływie kilku miesięcy. Słaba bardzo nadzieja wydostania okrętu na morze otwarte, lecz ztemwszystkiem najął komodore Keppel pewną liczbę robo-

tników chińskich do tej pracy. Działania wojenne przeciw dżonkom rozbójników morskich niemogą też być z powodu tego wypadku prędzej rozpoczęte, jak dopiero w kilka tygodni i tylko w razie prędszego nadejścia spodziewanych łodzi kanonierskich wyprawa ta będzie przyspieszona. Zabójca p. Marzwick w Hongkong, którego władze chińskie nareszcie wyśledziły i wydały, złożył zeznania, które wskazują na spisek przeciw Europejczykom. Listy i dokumenta chińskie, które dnia 4. kwietnia dostały się po zagrabieniu kilku dżonek w ręce Anglikom, zawierają także ślad sprzysiężenia się Chińczyków; radziby oni podstępem opanować miasto Wiktoryę, odciąć Anglikom dowóz żywności i napaść na paropływy angielskie. Wspomniano też w nich dwukrotnie o wielkim procesie wytrucia, lecz w taki sposób, że na piekarza Allun nie pada żadne podejrzenie.

W Cheshire usiłuje teraz pewne stowarzyszenie akcyonaryuszów wydostawać złoto z wirgińskiego (amerykańskiego) kamienia kwarcowego, które do Anglii przywożą jako balast okrętowy, i którego beczka okrętowa kosztuje do 30 szelingów. W przecięciu można z jednej beczki (20 cetnarów) otrzymać półtora uncyi złota czystego, a tym sposobem wracają się koszta pracy. Towarzystwo to jednak chce teraz wydostawać złoto także z kwarcu australskiego i angielskiego. Potąd praca około kwarcu angielskiego nie wypłacała się wcale.

Razem z zamorską pocztą indyjską otrzymano sprawozdania z Melbourne z 15., z Sydney z 11. i z King Georges-Sund z 24. kwietnia. Z ministeryum O'Shanassy w kolonii Wiktorya wybrano tylko 4 członków do zgromadzenia. Zamierzają zbierać podpisy do wotum nieufności dla obalenia gabinetu.

Z **Malty** donoszą z 3. czerwca: Flota zostająca pod rozkazami lorda Edmunda Lyons odpłynęła dziś rano do Tunetu, Cagliari, Spezzia, Tulonu i do portów hiszpańskich.

Francya.

(Sprawdzenie wytkniętych granic besarabskich. — Ustawa banku. — Nowy gubernator banku. — Wybory.)

Paryż, 11. czerwca. Gdy w styczniu r. b. oznaczone zostały w protokołach kongresu paryskiego główne punkta turecko-rosyjskiej granicy, uchwalono zarazem, poruczyć osobnej komisyi stanowcze oznaczenie granicy i wypracowanie jej przyłączyć potem jako dodatek do traktatu pokoju z 30go marca 1856. Komisya ta ukończyła już swoją pracę i teraz rozesłne zostały zapraszające listy do pełnomocników przynależnych mocarstw, ażeby na dniu 16. b. m. zebrali się na posiedzeniu w Paryżu. Rozumie się samo przez się, że niebędzie przytem żadnych rozpraw i debat, gdyż członkowie mają tylko sprawdzić, czy granica wytknięta została ściśle podług oznaczonych punktów.

Monitor zawiera dekret względem zamknięcia sesyi, otworzonej na dniu 16. lutego. Ustawa względem przedłużenia przywileju banku jest już wiadoma. Przywilej ma trwać jeszcze do 31. grudnia 1897; kapitał banku ma się składać z 182.000 akcyi, każda po 1.000 franków; nowo utworzone 91.250 akcyi będą wydane wyłącznie właścicielom istniejących już 91.250 akcyi; z dochodu nowych akcyi ma być w ciągu roku 1859 w terminach, o które minister finansów umówi się z bankiem, wypłaconych 100 milionów do skarbu państwa; minister finansów wciągnie tę sumę po 3% do wielkiej księgi; z przedłożeniem przywileju banku połączone jest rozszerzenie zaliczek także na obligacye towarzystwa kredytowego we Francyi; bank może w miarę stosunków przekroczyć stopę procentową 6%; najmniejsze wkładki bankowe są 50 franków, w dziesięć lat po wydaniu niniejszej ustawy może rząd nakazać bankowi, ażeby w każdym departamencie, gdzie nieistnieje jeszcze bank filialny, pourządzał takie zakłady. To są główne punkta ustawy, przyjętej 28. maja w izbie deputowanych a 8. czerwca w senacie.

Na dzisiejszem posiedzeniu rady bankowej złożył hrabia d' Argout, dotychczasowy gubernator banku francuskiego, swój urząd. *Monitor* ogłosi jutro mianowanie pana Germiny, a uroczysta instalacya jego nastąpi w przyszłą sobotę na nadzwyczajnem posiedzeniu rady bankowej.

Dziennik *Univers* pisze: „Wybory stają się już przedmiotem rozmów. Nikt niewątpi więcej, że kandydaci rządowi otrzymują przewagę, tylko w 20tu może okręgach wyborczych spodziewają się zaciętej walki, a to dostateczna, by zaostrzyć ciekawość.“

Belgia.

(Stan rzeczy. — Zbiory flamandzkie. — Wychodźtwo.)

Bruxela, 10. czerwca. Ministrowie zbierają się codziennie w radzie, a wczoraj po południu miał pan Vilain XIV. znowu długą konferencyę z Królem. Tymczasem zachowuje *Monitor* najściślejsze milczenie, i zamknięcie sesyi, chociaż urzędownie już potwierdzone, nienastąpiło dotąd.

— Dnia 7. b. m. odbył tu flamandzki komitet centralny coroczne swe zgromadzenie wolne. Na zborze tym uchwalono zawiązanie towarzystwa, któreby się zajęło rozszerzeniem agitacyi flamandzkiej w drodze zborów.

Antwerpia, 9. czerwca. Od niejakiegoś czasu przeprawia się znowu znaczne wychodźtwo, po części z krajów nadreńskich, na Antwerpię do Brazylii. W przeciągu kwietnia i maja odpłynęło z zatoki tutejszej do Rio-Grande 5 okrętów z 500 przeszło wychodźcami, do Santos 1 okręt z 120, a do Rio-Janerio 2 okręta z 200 podróżnymi, razem więc 8 okrętów z 820 wychodźcami. Jestto stosunek dość znaczny, wziąwszy na uwagę, że jest zupełnie nowy, gdyż o wychodźtwie do Brazylii niesłyszano nic w Antwerpii przed dwoma laty jeszcze.

Włochy.

(Układy z Wirtembergiem.)

Rzym, 5. czerwca. Układy względem konkordatu z Wirtembergiem, rozpoczęte i prowadzone były z taką wzajemnością zaufania, że w kwietniu już nastąpiło zawarcie konkordatu. Przedwczoraj przywiózł p. Seit, urzędnik gabinetu, dokument ratyfikacyi z Sztuttgardy, i cała sprawa ta została już szczęśliwie załatwiona. Dyplomatyczny pośrednik Wirtemberga, pan Ow, pozostanie tu jeszcze krótki czas, a potem powróci na dawne stanowisko swoje do Wiednia.

Dania.

(Stan moralny.)

Kopenhaga. 9. czerwca. Od niejakiegoś czasu mnożą się, osobliwie w stolicy naszej, w zatrważający sposób zabójstwa dzieci. Codziennie znachodzą zwłoki nowonarodzonych dzieci na placach publicznych, cmentarzach i tp. Dzienniki radzą zakładać domy podrzutków, gdyż niewidzą lepszego środka ku zapobieżeniu tej zbrodni.

Rosya.

(Termin przesiedlenia się z Bessarabii. — Program chrztu W. księcia Sergiusza. — Postanowienia względem przyjęcia w poczet kupców.)

Petersburg, 6go czerwca. Minister spraw zewnętrznych oznajmił jenerał-gubernatorowi Nowej-Rosyi w Besarabii, że trzyletni termin, wyznaczony §. 27. traktatu paryskiego do przesiedlania się z odstąpionego Mołdawii kraju do Rosyi mieszkańcom tamtejszym, ma liczyć się od dnia oddania tej ziemi. Administracya noworosyjskiej armii Kozaków została już przeniesiona z Akkermanu do Nikołajewska.

Gazety ogłaszają dziś program ceremonii chrztu nowonarodzonego Wielkiego księcia Sergiusza. — Cesarz rozkazał znieść teraz rozporządzenia, wydane w ciągu wojny, dla uchylenia wysokiego agio i ułatwienia cyrkulacyi monety brzęczącej.

Czytamy w *Gazecie warszawskiej*: Rada państwa zdaniem najwyżej zatwierdzonem dnia 1. kwietnia uchwaliło: w uzupełnieniu właściwych artykułów układu praw postanowić co następuje: „Ci z liczby starozakonnych, którzy posiadają kapitał głowy rodzinny, nawrócą się na wiarę chrześciańską, zachowują osobiście prawa kupieckie tej gildyi, do której ich rodziny należą: wszakże praw handlowania za świadectwami gildyjnemi tacy starozakonni nie inaczej używać będą mogli, jak po wpisaniu się, na mocy artykułu 1.298 praw o stanach w poczet kupców, za opłatą prawem przepisanej gildyjnej taxy.

Azya.

(Doniesienia z środkowej Azyi. — Żegluga i obrót handlowy na wybrzeżu Azyi mniejszej.)

Z **Kabulu** donoszą pod dniem 1go kwietnia: Z Heratu ma odejść wkrótce poselstwo do Kabulu. — Jak opowiadają kupcy z Bokhary, opuścił rosyjski jenerał (nazwisko niepodają) z 8miu pułkami piechoty i w 32 dział Akamurzyk w kierunku Bokhary, a Han Kokhanu obowiązał się popierać działania tego korpusu przeciw stolicy Usbegów. Skutkiem tego wyprawił Król Bokhary posła do jenerała rosyjskiego, by zapewnić go o przyjaźnych uczniach swoich dla Rosyan, a zarazem oskarżyć Hana Kokhanu, że równocześnie ofiaruje swe usługi i Anglii i Rosyi. Prócz tego kazał oświadczyć Król, że jeżeli Rosyanie dopomogą mu owładnąć na powrót Hanat Kokhanu, który od wieków zostawał pod władzą Bokhary, uzna Bokhara na wieczne czasy zwierzchnictwo Rosyi.

— Żegluga parowa u wybrzeża anatolskiego ożywiła się bardzo tego lata; oprócz paropływów Lloyda wyprawia także kompania otomańska dwa okręta parowe linią między Konstantynopolem, Sinopą i Trebizondą. Towarzystwa cesarskie (messageries imperiales) trzymają już u złotego rogu dwa okręta w pogotowiu, by wyprawić je wkrótce na tę samą linię. Towarzystwo odeskie, którego śrubowe paropływy nadchodzą już z Anglii, urządzi wkrótce bezpośrednią komunikacyę między Trebizondą a wybrzeżem kaukazkiem i rosyjskiem, a jak słychać nawet ztąd do Konstantynopola. Oprócz tego widziano w zatoce Trebizondy w połowie maja dwa parapływy śrubowe, własność zięcia Sułtana, Hhami Baszy z Egiptu, które po nadzwyczajnie nizkich cenach zajmowały się przewożeniem osób i towarów.

Afryka.

(Misya w Chartum. — Podróż. — Dar Abbas Baszy.)

Podług listów oryginalnych z **Chartum,** przybyli niemieccy misyonarze katoliccy na dniu 10. marca szczęśliwie do tego miasta. Podróż puszczą przebyli bez nadzwyczajnych wypadków, ale donoszą o szczególnem zjawisku meterologicznem, mianowicie, że 13go lutego, o godzinie 6. zrana pokazywał termometer Reaumuru na puszczy tylko 6 stopni ciepła. Misyonarzom niemieckim było dobrze z tem, ale Arabi i wielbłądy drzeli z zimna. Za to w samem Chartum zaszły nadzwyczajne wypadki: Wicekról mianował chrześcianina namiestnikiem, a biskupowi środkowej Afryki, księdzu D. Knoblecher, ofiarował Abbas Basza 50 cetnarów pereł szklannych; jestto pieniądz misyonarzów w tych okolicach.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 15. czerwca. Na pierwszym pociągu kolei żelaznej między Treviglio a Medyolanem zajął się ładunek pocztowy wiedeński od iskier lokomotywy. Jeden z konduktorów spostrzegł niebezpieczeństwo i pospieszył z ratunkiem, tak że ogień uszkodził nieznacznie tylko trzy pakiety z listami i gazetami. Cały ładunek pocztowy składał się z 25 pakietów.

Bononia, 13. czerwca. Nadzwyczajny ambasador piemoncki przy dworze Toskańskim, komtur Boncompagni di Monbella wręczył Ojcu św. list własnoręczny z wyrazami hołdu swego Monarchy.

Kopenhaga, 14. czerwca, po południu. Na tajnem posiedzeniu rady stanu w zamku Jägerspries przyjęto depeszę odpowiedzi do wielkich mocarstw niemieckich. Ma to być odpowiedź odmowna na ostatnie żądanie mocarstw niemieckich.

Kurs lwowski.

Dnia 17. czerwca.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski	„ „	4	49	4	52
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	20	8	23
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	37	1	38
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	82	24	82	53
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	80	12	80	40
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	5	84	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. czerwca.	zlr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	82	42
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	83	12
Wartość kupona od 100 zlr.	1	$50\frac{2}{3}$

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. czerwca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84\frac{11}{16}$—$84\frac{3}{4}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94—95. Lomb. wen. pożyczki z 5% $95\frac{1}{2}$ — 96. Obligacye długu państwa 5% $83\frac{3}{16}$—$83\frac{1}{4}$, det. $4\frac{1}{2}$% 73—$73\frac{1}{4}$, det. 4% $65\frac{1}{4}$—$65\frac{1}{2}$. detto 3% $50\frac{1}{2}$—$50\frac{3}{4}$. detto $2\frac{1}{2}$% $41\frac{1}{2}$—$41\frac{3}{4}$, detto 1% $16\frac{1}{2}$ — $16\frac{3}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88\frac{1}{2}$—$88\frac{3}{4}$. Galic. i węgier. 5% 80—$81\frac{3}{4}$. Detto innych krajów koron. $86\frac{1}{2}$—87. Obl. bank. $2\frac{1}{2}$% $63\frac{1}{2}$ — 64. Pożyczka loter. z r. 1834 335 — $335\frac{1}{4}$. Detto z r. 1839 $144\frac{1}{2}$—$144\frac{2}{4}$. Detto z r. 1854 $111\frac{1}{4}$—$111\frac{3}{8}$. Renty Como $16\frac{1}{4}$ — $16\frac{1}{2}$.

Galic. list. zastawne 4% 82—83. Półn. Oblig. Prior. 5% $88\frac{1}{4}$ — $88\frac{3}{4}$. Glognickie 5% 82 — 83. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% $85\frac{1}{2}$ — 86. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 92—93. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110—111. Akcyi bank. narodowego 1007 — 1008. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $233\frac{1}{4}$—$233\frac{1}{2}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $122\frac{1}{2}$ — 123. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 262 — 264. Detto półn. kolei $195\frac{1}{2}$ — $195\frac{5}{8}$. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $269\frac{3}{4}$ — 270. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłatą 30% $100\frac{1}{4}$—$100\frac{3}{8}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $105\frac{3}{4}$ — 106. Detto cisiańskiej kolei żel. $100\frac{1}{4}$ — $100\frac{3}{8}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. $250\frac{3}{4}$ — 251. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $195\frac{3}{4}$ — 196. Detto losy tryest. $102\frac{1}{2}$—103. Detto tow. żegl. parowej 574 — 575. Detto 13. wydania — — —. Detto Lloyda 405 — 406. Peszt. mostu łańcuch. 72 — 74. Akcye młyna parowego wied. 62 — 64. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 27 — 28. Detto 2. wydania 37 — 38. Esterhazego losy 40 zlr. — — —. Windischgrätza losy. $28\frac{1}{4}$—$28\frac{1}{2}$. Waldsteina losy $29\frac{3}{4}$ — 30. Keglevicha losy $15\frac{1}{4}$ — $15\frac{1}{2}$. Ks. Salma losy 40—$40\frac{1}{4}$. St. Genois $39\frac{1}{2}$—$39\frac{3}{4}$. Palffego losy 39 — $39\frac{1}{2}$. Clarego $38\frac{1}{2}$ — $38\frac{3}{4}$.

Amsterdam 2 m. 87 t. — Augsburg Uso $105\frac{7}{8}$ t. — Bukareszt 31 T. 264 t. Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. 104 t. — Hamburg 2 m. 77. — Liwurna 2 m. $105\frac{1}{8}$. — Londyn 3 m. 10-11. — Medyolan 2 m. 104. — Paryż 2 m. $121\frac{1}{4}$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7\frac{5}{8}$—$7\frac{3}{4}$. — Napoleondor 8 13 .— Angielskie Sover. 10 18 — 10 19. Imperyał Ros. 8 23.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 17. czerwca.

Oblig. długu państwa 5% $83\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{2}$% —; 4% — ; z r. 1850 —. 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 zlr. — ; z r. 1839 145. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1012. Akcye kolei półn. $1957\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 575. Lloyd — . Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 zlr. 615 zlr.

Amsterdam l. 2 m. — . Augsburg $104\frac{3}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $103\frac{7}{8}$ 2 m. Hamburg 77 2 m. Liwurna — 2 m. Londyn 10 — $10\frac{1}{2}$. 2 m. Medyolan — . Marsylia — . Paryż $121\frac{1}{4}$. Bukareszt 264. — Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $7\frac{5}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. 82 ; innych krajów koron. —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 $111\frac{1}{4}$. Pożyczka narodowa $85\frac{3}{8}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 267 fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $233\frac{1}{8}$. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej $200\frac{1}{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. czerwca.

Baron Doliniański Seweryn, z Dolinian. — PP. Dobek Konst., z Przemyśla. — Fedorowicz Jan, z Tarnopola. — Hałaszkiewicz Gottlieb Ant., z Dołhomościsk. — Hohendorf Eust., z Bara. — Kłodziński Adam, z Parchacza. — Korytowski Kar., z Wiednia. — Kadłubiski Seb., z Brodów. — Kirchmayer Jul., z Krakowa. — Kicki Kajetan, z Rzyczek. — Leszczyński Emil, z Polanczyka. — Paluszyński Józ., z Ulicka. — Schott Mat., c. k. kapitan, z Werony. — Safanow, ces. ros. pułkownik, z Besarabii. — Willman Juliusz, c. k. podporucznik, z Czerniowiec. — Winnicki Tytus, z Derewlan. — Zagórski Wincenty, z Podbuża. — Chrzanowski Michał, c. radca sądu obw. z Dubiecka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. czerwca.

Hr. Komorowski Adam, do Konotop. — Hr. Komorowski Franc. i p. Znamirowski Kajet., do Krakowa. — PP. Leszczyński Emil, do Streptowa. — Kuławski Jędrzej, c. k. dyr. fin. urz. pow., do Czerniowiec. — Schneider Wład., c. k. podporucznik, do Przemyśla. — Wierzbowski Felix, do Zaszkowiec. — Wiktor Jakób, do Jankowej Woli. — Zaleski Wilh., do Dembicy. — Jabłonowski Antoni, do Rawy. — Pięczykowski, do Medwedowca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. czerwca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	322.29	+ 8.3°	86.9	półn-zach.	mier.	pochmurno
2. god. popoł.	323.56	+ 10.6°	77.8	zachodni	sł.	deszcz
10. god. wiecz.	324.26	+ 9.2°	87.9	„	„	pochmurno

Wysokość deszczu 0.'''08.

TEATR.

Dziś: Na korzyść reżysera sceny niemieckiej p. *Thalburg*, komedya niem. tłumaczona z polskiego: **„Das Fräulein als Frau“** *oder:* **„Die improvisirte Frau.“** Potem na obchód stóletniego jubileuszu orderu Maryi Teresy: **„Wallensteins-Lager“**. Na końcu przedstawienie żyjących obrazów.

Jutro: Komedya polska: **„Twardowski na Krzemionkach.“**

KRONIKA.

Z wyroku trybunału powieszony wczoraj został (in effigie) Krzysztof K... rodem z Eger w Czechach, za zabójstwo dnia 4. b. m. porucznika Z... przy artyleryi, u którego służył, a po spełnieniu morderstwa sam się z pistoletu zabił.

W sam dzień Bożego Ciała dnia 11. b. m. spadły w Żółkiewskiem tak wielkie grady, jakich niepamiętają, a dotknęły, ile potąd z nadchodzących raportów widać, w powiecie bełzskim: gminy, Kuliczków, Maździarki, Głuchów, Ostrów, Krystynopol; w powiecie sokalskim: Zawisznię, Łuczyce, Szarpańce, Poturzycę, Bobiatyn, Tartaków, Świtarzów, Horbków, Kopytów i Wolicę Komarowę. Grad w bełskim spadał w wielkości kurzego jaja, i lubo trwał tylko 20 do 25 minut, powytłukał co było w polu; znajdowano nazajutrz pobite wrony i grubsze ptactwo, także zające. We 24 godzin jeszcze leżały grady; a burza przy tem była tak silna, że w Ostrowie wywróciła budynki dworskie i na probostwie, a chłopskich bardzo wiele; wyrywała drzewa z korzeniem, ostrowski lasek dębowy leży prawie w połowie wywrócony.

Dniem wprzódy, to jest 10go b. m. zerwała się burza w Rymanowie w obwodzie Sanockim; piorun uderzył w kościół i zapalił. Usilności tylko mieszkańców zawdzięczać, że większego nie było nieszczęścia; a że pożar prędko dał się przytłumić, przysłużyły się niezmiernie ręczne sikawki, które teraz zaprowadzone zostały w całym powiecie rymanowskim.

— Internacyonalny kongres statystyczny, zwołany na przyszłą jesień do Wiednia, miał być jak wiadomo otworzony 7. września. Teraz zaproponowano przyspieszyć otworzenie, i posiedzenia kongresu rozpoczną się już w poniedziałek 31. sierpnia.

— (Zjawisko na niebie.) Chociaż zapowiedziany kometa niepokazał się dotąd, będziemy przecież we wrześniu widzieć ciekawe zjawisko na niebie. Na dniu 18. września, między godziną $\frac{3}{4}$ na czwartą i dziewiątą zrana nastąpi centralne zaćmienie słońca, którego zakończenie będzie widzialne w naszych stronach.

— Niedawno odkryto przy wysadzaniu skały w powietrze w pobliżu zamku "Burg Tonny" (w Turyngii) grotę ciekawą, która tak u sklepienia jak po ścianach ozdobiona jest przepysznemi wzorami topienca (stalactites). Niewiadomo jeszcze, jak daleko grota się ciągnie; potąd zwidzono 60 stóp jej pezestrzeni. Wysokość otworu wynosi w przecięciu do 6ciu stóp.

— Pewien włościanin okopując rowem pole swe pod Grossniddesheim w pobliżu Frankenthal odkrył w jednem miejscu ziemię całkiem odmienną, zaczął więc kopać głębiej i znalazł szczątki miecza złotego i tarczy. Okazało się przy tem, że miesce to było dawno-frankońskiem grobowiskiem. Najciekawszą jednak przy tem rzeczą, że w grobie tym znajdował się także i kamyk wielkości jaja gołębia, a pewien aptekarz, który kamień ten ujrzał przypadkiem, dawał zań 1000 zlr. Włościanin zaczął niedowierzać i pytał innych o zdanie; sądzą też powszechnie, że to brylant. Włościanin chcąc się tem lepiej jeszcze przekonać, bił w kamień ten obuchem siekiery, lecz się nie potłukł. Wiadomość o tem rozeszła się spiesznie w całej okolicy. Znawcy, co kamień ten oglądali, uznali go równie za brylant i chcieli zająć się analizą chemiczną, lecz włościanin nie wypuszcza kamienia z rąk swoich, i tylko władzom krajowym chce go powierzyć. Wartość brylanta tego szacują na 8 do 10 milionów zlr. To donosi berl. „Zeit“.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*